

Holmsland Skoles læsestrategi

Læsning er et område, der har haft stor bevågenhed på Holmsland Skole gennem de sidste mange år. Eleverne opnår som følge heraf pæne læseresultater. Hensigten med denne læsepolitik er at levere en samlet skriftlig strategi for skolens arbejde med sprog og læsning. Handleplanen kan medvirke til dels at konsolidere den allerede opnåede effekt dels at skabe endnu bedre resultater.

Læsning er et vigtigt element i de fleste fag i skolen. Læsning er vejen til oplevelser, til viden og uddannelse. Når vi skal højne den faglige viden, er det helt nødvendigt med en god læsefærdighed. Det generelle billede på landsplan viser, at læsefærdighederne i indskoling er på et tilfredsstillende niveau, hvorimod det viser sig, at det fra 3.-6. klasse fortsat er nødvendigt og vigtigt at arbejde med læsestrategier og læseforståelse.

Formålet med en læsepolitik er:

- at støtte børn og unge i at tilegne sig sprog, begreber og symboler, så sproget kan bruges til tænkning, planlægning og i kommunikation med andre børn, unge og voksne
- at styrke såvel fagligt svage som fagligt stærke børn og unges læsefærdigheder
- at give børn lyst til at læse og skrive og derigennem udforske verden

Mål:

- at højne og fastholde en stærk læsekultur og et højt læseniveau på skolen
- at fremme elevernes læsefærdigheder og læselyst gennem hele skoleforløbet
- at eleverne udvikler hensigtsmæssige læsestrategier
- at eleverne får kendskab til forskellige læsemåder
- at alle lærere er med til at skabe læseudvikling

Delmål:

- at forældrene inddrages i ansvaret for deres børns læsning
- at der fokuseres på den enkelte elevs læseudvikling
- at det sikres, at alle elevers læsekompetencer er i stadig udvikling
- at der foretages løbende evaluering af læsning
- at der tages vare på elever, hvis læseudvikling er bekymrende

Særligt gælder at:

- elevernes læsestandpunkt hæves
- eleverne øger deres læsehastighed

- eleverne får bedre læseforståelse
- eleverne får gode læseoplevelser
- læsning styrkes i og på tværs af fagene

Forventninger til forældre

På Holmsland Skole ønsker vi med en løbende og tidlig indsats at forebygge eventuelle læsevanskeligheder og stræbe efter en så høj andel af funktionelle læsere som muligt. Med denne læsepolitik ønsker vi at sætte fokus på relevante forhold desangående. Læsepolitikken henvender sig til såvel undervisere som forældre tilknyttet Holmsland Skole.

Det er i skolen, barnet får læseundervisning, og det forventes, at forældrene aktivt arbejder med på skolens læsepolitik. Det vil konkret sige, at forældrene tager ansvar for, at der bliver læst dagligt i hele skoleforløbet, enten i selvvalgt materiale eller et af læreren anvist materiale. Som forældre kan man give sit barn de bedste forudsætninger for at lære at læse ved at vise interesse for læsning og ved at støtte sit barn i at bevare interesse for bogstaver og ord. Som forældre viser man vejen. Barnets læsning påvirkes nemlig af, at de voksne viser, at læsning er en fælles og vigtig sag. Undersøgelser viser, at når forældrene deltager aktivt i børnenes læseudvikling, bliver de ofte gode læsere. Læsning skal til stadighed holdes ved lige. Forældre der har spørgsmål vedrørende læsestandpunkt e.l. ift. eget barn, bedes i første omgang henvende sig hos dansklæreren eller klasselæreren. Denne kan evt. involvere skolens læsevejleder, hvis der er behov for yderligere information. Det er ikke nok at konstatere, at barnet kan læse. Der skal læses utroligt meget og utroligt ofte før læsningen foregår automatisk og i et godt tempo, og den læsning der foregår i dansktimerne er bestemt ikke nok.

Forældrene inddrages i elevernes læseudvikling gennem:

- orientering om læsning og om deres rolle i forhold hertil på forældremøde og AULA
- skole/hjem-samtaler (to gange årligt)
- elevplaner (en gang årligt)

Mål ved slutningen af 0. klasse

- at udvikle begyndende læserutiner
- at eleverne kender læseretningen
- at eleven kan legelæse
- at eleven kan læse små tekster
- at eleverne tilegner sig de 3 alfabeter (navn, form, lyd)
- at eleverne kan koncentrere sig om oplæsning, fortalte historier, og genfortælle tekstens indhold
- at eleven kan klappe stavelser
- at eleven lærer, at en sætning består af flere ord
- at eleven kan genkende små ord
- at eleven kan rime
- at eleven kan sætte to til tre lyde sammen
- at eleven kan huske 14 af de 120 ord
- at eleven ved, at sproget er opbygget af ord og sætninger

Evaluering

- KTI inden udgangen af september (børnehaveklasseleder og læsevejleder)
- Læseevaluering på begyndertrinnet inden udgangen af september og igen i slutningen af maj
(børnehaveklasseleder og læsevejleder)
- "Det gode læseforløb" eller "LUS" igangsættes som individuel løbende evaluering (læsevejleder)

- Klassekonference, hvor kommende 1. klasses dansklærer deltager (midt juni)

Undervisningsmaterialer

Skal:

Fandangomaterialet

Kan:

Lettalsbøger 5-8
Stav 0

Pejlemærker

Mestrer eleven:

- rim
- stavelser
- forlyd
- bogstavernes navn, form, lyd
- ord og begrebsforståelse

Tiltag:

Bogstavkursus for elever, der har svært ved at koble bogstav, navn og lyd
Hvis elever i slutningen af 0. klasse stadig er usikre på bogstaverne og har mangelfuld fonologisk opmærksomhed, anbefales det at sætte ind med en intensiv målrettet indsats i starten af 1. klasse i form af et intensivt bogstav-lydkursus.

Mål ved slutningen af 1. klasse

At eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- læse med begyndende bevidsthed om udbyttet af det læste
- øve sig i at vælge bøger til egen læsning
- at eleven kan anvende læsning i hverdagen
- at eleven opnår læseglæde
- udvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
- at bruge lydering som den primære afkodningsstrategi
- læse enkle tekster med forståelse
- have et funktionelt bagstavkendskab
- begynde at arbejde med de 120 ord
- at kunne læse lix 5-10
- at kunne læse lettal 10-15

Evaluering

- OS64 før jul (dansklærer)
- Læseevaluering på begyndertrinnet i foråret (læsevejleder)

- "Det gode læseforløb" eller "LUS" som løbene individuel læseevaluering (læsevejleder)

Undervisningsmaterialer

Skal:

Fandango
Stavevejen start i slutningen af 1. klasse.

Kan:

Stav 1

Pejlemærker:

Mestrer eleven:

- bogstaverne (navn, form, lyd)
- forlyd
- forlyd og rimdel
- udlyd
- indlyd
- analyse (adskillelse) af korte lydrette ord
- syntese (sammendragning) af enkeltlyde
- stavning af korte lydrette ord og nonord
- ord og begrebsforståelse

Tiltag:

Hvis eleven før jul ikke har et automatiseret bogstav-lyd-kendskab eller kan læse korte ord og nonord på 2-3 bogstaver, skal der sættes ind med en intensiv målrettet indsats.

Mål ved slutningen af 2. klasse

At eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- gengive indholdet i en læst eller skrevet tekst
- læse fiktive, ikke fiktive og digitale tekster af passende sværhedsgrad
- læse lette tekster uden hjælp
- anvende sikre og automatisere læsestrategier - stave, dele, lydere
- udvælge bøger til egen læsning med støtte fra læreren
- læse med god artikulation
- begyndende genrekendskab
- læse de fleste af de 120 ord
- forstå en arbejdsbeskrivelse i dansk og i matematik
- finde informationer i tekster
- kende betydningen af de vigtigste ord og begreber
- læse lix 10-15
- læse lettal 15-20
- læsehastighed 80-90 ord pr. minut med en rigtighedsprocent på 95

Evaluering

- Nationale test (prøvetest og obligatorisk) (dansklærer)
- OS 120 (før jul) (dansklærer)
- "Det gode læseforløb" eller "LUS" som løbene individuel læseevaluering (læsevejleder)
- Læseevaluering på begyndertrinnet i foråret (læsevejleder)
- ST 2 foråret (dansklærer)

Skal:

Fandango
Stavevejen Start

Kan:

Stav 2

Pejlemærker:

Mestrer eleven:

- bogstaverne funktionalitet
- lydering af lydrette ord (en-til-en-princippet)
- stavelsesdeling både i læsning og stavning
- flerstavelsesord med konsonantklynger
- lydering med udskiftning af alternative bogstavlyde (princippet om bogstavfølger)
- ord og begrebsforståelse
- læse størstedelen af de 120 ord

Tiltag:

Hvis eleven viser vanskeligheder, iværksættes en intensiv målrettet indsats over 10-12 uger med fokus på systematisk undervisning i udnyttelse af skriftens basale lydprincip i læsning og skrivning.

Mål ved slutningen af 3. klasse

At eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- læse og skrive størstedelen af de 360 ord
- videreudvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
- søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk
- læse aldersvarende skøn- og faglitterære tekster med god forståelse og artikulation
- tilegne sig viden og indsigt gennem læsning
- tilpasse læsehastighed og læsemåde til formål, genrer og sværhedsgrad
- læse ukendte tekster med stigende hastighed
- læse lix 15-20
- læse med en læsehastighed på 140-150 ord per minut

Evaluering

- SL60 i efteråret (læsevejleder)
- DVO tages på klassen omkring jul (læsevejleder)
(Følges op med individuel testning af elever, som har mere end 8 fejl.

Disse testes igen sidst på skoleåret)

- "Det gode læseforløb" eller "LUS" som løbene individuel læseevaluering (læsevejleder)
- ST3 foråret (dansk lærer)

Skal:

Fandango
Stavevejen 1

Kan:

Stav 3

Pejlemærker:

Mestrer eleven:

- hurtig og sikker læsning med god forståelse
- at læse en tekst med en hastighed på ca. 100/minut
- at udnytte det lydrette princip i stavning

Tiltag:

Hvis eleven stadig er en usikker og langsom læser, bør elevens basale afkodningsfærdigheder afdækkes yderligere, som beskrevet på yngre klassetrin, med henblik på at iværksætte en målrettet indsats, som kan være VAKS eller tilsvarende.

Hvis eleven viser vanskeligheder med lydret stavning, bør eleven afdækkes yderligere, evt. med DVO-testen eller læseevaluering på begyndertrinnet.

Elever som:

- har vist tidlige risikotegn
- har modtaget særlige tilrettelagte forløb i 3. klasse og tidligere
- I øvrigt er i målgruppen for elever i risiko

skal testes med den nationale ordblindetest i slutningen af 3. klasse

Mål for slutningen af 4. klasse

At eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- kunne læse tekster samt genfortælle og reflektere over indholdet
- kende forskellige læseteknikker, såsom skimning og punktlæsning
- tilpasse læsehastigheden efter læseformålet
- kunne anvende aldersvarende faglitteratur
- kunne søge oplysninger i en lettere faglig tekst med hjælp fra indholdsfortegnelse og

- stikordsregister
- kunne læse med en hastighed og sikkerhed, så de kan følge teksten på tv
 - videreudvikle ordforråd og begrebsdannelse
 - læse lix 20-25
 - læse med en læsehastighed på 150-170 ord per minut

Evaluering

- Nationale test (prøvetest og obligatorisk) (dansklærer)
- SL40 i efteråret (læsevejleder)
- "Det gode læseforløb" eller "LUS" som løbene individuel læseevaluering (læsevejleder)
- ST4 foråret (dansklærer)
- Opfølgning af DVO-testen (læsevejleder)

Undervisningsmaterialer

Skal:

Fandango
Stavevejen 2

Kan:

Stav 4

Pejlemærker:

Mestrer eleven

- hurtig og sikker læsning med god læseforståelse
- at følge generelle lydfølgeregler i stavning
- at læse en tekst med en hastighed på ca. 150 ord per minut
- at læse undertekster på tv

Tiltag:

Hvis eleven er en langsom og usikker læser, bør elevens afkodningsfærdigheder afdækkes yderligere, så det kan udelukkes, at der ikke er tale om ordblindhed. Elevens vanskeligheder afdækkes med den nationale ordblinde test, hvis eleven:

- har vist tidlige risikotegn
- har modtaget særlige tilrettelagte forløb i 3. klasse og tidligere
- I øvrigt er i målgruppen for elever i risiko

Ved langsom læsehastighed og usikker læsning kan metoden ”Gentaget læsning” være et godt tiltag.

Er eleven ordblind, skal eleven have adgang til at anvende kompenserende it.

Mål for slutningen af 5. klasse

At eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitterær og faglig læsning
- have kendskab til forskellige genrer
- bruge forskellige læsemåder, oversigtslæse, punktlæse og nærlæse
- søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk
- læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
- forstå indholdet i udenlandske film og naturprogrammer ved hjælp af underteksterne
- læse sig til faglig viden i alle fag
- udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde en læsekultur
- læse lix 25-30
- læse med læsehastighed på 170-200 ord per minut

Evaluerings

- Læs 5 i februar (læsevejleder)
- ST5 foråret (dansk lærer)
- "Det gode læseforløb" eller "LUS" som løbene individuel læseevaluering (læsevejleder)

Undervisningsmaterialer

Skal:

Fandango
Stavevejen3

Kan:

Stav 5

Pejlemærker:

Mestrer eleven:

- hurtig og sikker læsning med god forståelse
- at læse en tekst med en hastighed på ca. 170 ord per minut
- at følge generelle lydfølgeregler i stavning (som minimum)
- at følge undertekster på udenlandske film og naturprogrammer
- at bruge computeren til begrebsafklaring og ordforståelse

Tiltag:

Hvis eleven placerer sig i kategorien "mangelfuld præsentation" eller "ikke tilstrækkelig præsentation" i den frivillige nationale test i læsning, anbefales det at afdække eleven individuelt.

De specifikke mål med indsatsen opstilles på baggrund af den individuelle afdækning.

Hvis eleven viser vanskeligheder med at stave lydbevarende (i forhold til ST5) og i øvrigt opfylder betingelserne for at få lavet den nationale ordblindetest, skal eleven afdækkes individuelt med henblik på at udelukke, at eleven er ordblind.

Mål for slutningen af 6. klasse

At eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitterær og faglig læsning
- have kendskab til forskellige genrer
- søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk
- læse med øget bevidsthed om eget udbytte
- udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genrer og sværhedsgrad
- udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde en læsekultur
- læse lix 30-35
- læse med en læsehastighed på 200-225 ord per minut

Evaluering

- Nationale test (prøvetest og obligatorisk) (dansklærer)
- TL1 foråret (læsevejleder)
- ST6 foråret (dansklærer)
- "Det gode læseforløb" eller "LUS" som løbene individuel læseevaluering (læsevejleder)

Undervisningsmaterialer

Skal:

Fandango
Stavevejen 4

Kan:

Stav 6

Pejlemærker:

Mestrer eleven:

- hurtig og sikker læsning med god forståelse
- at følge generelle lydfølgeregler i stavning (som minimum)

Tiltag:

Hvis eleven er en usikker og langsom læser, bør elevens afkodningsfærdigheder afdækkes yderligere, så det kan udelukkes, at der ikke er tale om ordblindhed. Hvis eleven ikke behersker opmærksomhedspunktet for 6. klassetrin, bør der iværksættes en intensiv målrettet indsats, da de beskrevne færdigheder har betydning for, at eleven fremadrettet kan få tilstrækkeligt udbytte af undervisningen i alle skolens fag.